

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS
PL 21, 62101 LAPUA
Puh. (06) 433 5700
www.h-y.fi
www.herattajajuhlat.fi

ARMOSSA **AVARASSA**
HERÄTTÄJÄJUHLAT
NIVALASSA 5.–7.7.2019

Lauantai 6.7.2019
Päiväseurat klo 13.00
Simo Juntunen, juhlapuhe

Nivala on jälleen herättäjäjuhlien pitopaikkana. Ensimmäisen kerran tänne kokoontui juhlaväkeä 125 vuotta sitten vuonna 1894. Pari vuotta aikaisemmin oli Nivalan naapurissa Ylivieskassa perustettu kustannusyhtiö Herättäjä. Sen vuosikokouksen ympärille herättäjäjuhlat syntyivät.

Tälläkin kertaa kustannusyhtiön tehtäviä jatkaneen Herättäjä-Yhdistyksen kokous on pidetty. Jotta pitkä perinne — kuten nämä vuosittaiset herättäjäjuhlat ja kaikki sen sisältämä hyvä ja arvokas — voisivat jatkua, tarvitsemme Yhdistystä ja yhdistys tarvitsee jäseniä, työn tukijoita ja kumppaneita. Tervetuloa kaikki. Lämmin kiitos teille, jotka olette monin tavoin mukana ja osoitate tukeanne työllemme!

Ennen kuin Nivalassa tai missään muullakaan järjestettiin herättäjäjuhlia, oli maaperää muokattu vuosisadan ajan. Nivalan hautausmaalta löytyvät herännäismaallikoiden Taneli Rauhalan ja Wilhelmi Niskasén haudat. Ammatikseen he viljelivät maata. He hoitivat seuraturpien seinien suojiin kokoontuneiden vaivattuja sieluja — ei vain täällä Nivalassa vaan pitkin Savoia ja Pohjanmaata. He elivät 1800-luvulla läheisessä yhteydessä Paavo Ruotsalaisen kanssa välillä sovussa ja harmoniassa, välillä riidellen ja sanaillen. He muokkasivat elämäntyöllään aineellista, henkistä ja hengellistä maaperää, jolla mekin nyt olemme koolla. Aikansa vapaaehtoisia nekin herrat. Hyviä talkoolaisia. Kiitos heistä ja niistä lukemattomista menneiden sukupolvien äideistä ja isistä, jotka ovat meille tätä maata ja tietä raivanneet!

Taneli Rauhalan suuhun on laitettu ajatus avarasta armosta. Hänen kerrotaan sanoneen: *”Ei Kristus ole kuollut Peltokankaan Matin eikä Silvastin emännän puolesta, vaan Kristus kuoli meidän kaikkien puolesta.”* Tämä entisaikojen herännäismaallikko liittyi siihen avaran armon hengelliseen suuntaan, joka katsoi, että Kristuksen sovitustyö on tarkoitettu koko maailmalle ja kaikille luoduille. Toisenlainen, vastakkainen ja huomattavasti ahtaampi näkemys armosta olisi ollut, että Kristus on kuollut vain joidenkin harvojen ja valittujen puolesta. Sille ajatukselle entisaikojen heränneet eivät lämmenneet. Emmekä lämpene mekään.

Herännäisyyden tehtäväksi on alusta saakka muodostunut avaran armon esillä pitäminen ja puolustaminen. Herännäisyys näyttäytyikin alkujaan protestiliikkeenä. Kärkevimmat protestit kohdistuivat kirkkoa ja valtiota kohtaan, jotka rajoittivat vapautta kokoontua ja viljellä Jumalan sanaa. Heränneet protestoivat veisaamalla tuota Jumala ompi linnamme -virttä. Mitä kaikkea puhe avarasta armosta sitten voisi tarkoittaa tänään? Mikä on säilynyt, mikä muuttunut? Missä tämän ajan protesti?

Viime viikkoina on siellä täällä kirkon piirissä puhuttu kärjekkäästi ylpeydestä. On kirjoiteltu avoimia kirjeitä ja uhkailtu jopa kirkosta eroamisella. On vastattu Taneli Rauhalan tavoin, että kirkko tahtoo olla mukana ihmisten elämässä, sillä Kristus ja hänen evankeliuminsa kuuluvat kaikille. Sytykkeen kärkeviin kirjoitteluihin laukaisi päätös kirkon osallistumisesta viime viikolla päättyneeseen Pride-tapahtumaan, vaikka kirkko onkin ollut eri tavoin siinä mukana jo parikymmentä vuotta. Toiset kokivat, että vihdoin ja toiset kokivat, että

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS
PL 21, 62101 LAPUA
Puh. (06) 433 5700
www.h-y.fi
www.herattajajuhlat.fi

ARMOSSA **AVARASSA**
HERÄTTÄJÄJUHLAT
NIVALASSA 5.-7.7.2019

nyt ylitettiin raja, mentiin liian avaralle. Rajankäyntejä on kirkossa ollut pitkin historiaa ja niitä tulee riittämään. Rajat eivät ole pysyviä vaan ne elävät ja muuttuvat. Vain raja elämän ja kuoleman välillä pysyy. Sitä kohti me kaikki kuljemme.

Mistä sinä koet ylpeyttä? Ylpeyttä ja ylpeyteen vastaamista on monenlaista. Ylpeys on yksi ihmisen tunteista. Se voi olla parhaimmillaan aitoa iloa onnistumisesta ja vapautumisesta. Vanhemmat tuntevat ylpeyttä lastensa saavutuksista ja menestyksestä. Onnea ei tarvitse kätkeä. Onnesta ja vapaudesta saa iloita. Eihän ylpeyttä ja iloa voitosta kätketty, kun Leijonat voittivat maailmanmestaruuden. Torvet ja kirkkojen kellot silloin soivat, hävittäjät nousivat ilmaan, presidentti puhui ja villeimmät juoksivat ilakoimaan altaaseen.

On myös toisenlaista ylpeyttä, joka vääristyessään muuttuu korskeudeksi, kovuudeksi ja pöyhkeilyksi, eli synniksi. Silloin ihminen ei kykene osoittamaan tai ottamaan vastaan apua, vaikka sitä tarvitsisi. Hän voi tuntea kasvaneensa suureksi, vahvaksi ja kaiken hallitsevaksi, tai kääntyä peloissaan itseensä ja vaatia rajoja kiinni. Tunnistamme tätäkin ylpeyden lajia itsessämme ja ajan hengessä.

Jumala on suuri, ihminen pieni, ovat heränneet toistelleet sukupolvesta toiseen. Kenties tätä ajatellessaan monet ovat ottaneet ylivarovaisen asenteen kaikkea ylpeyttä kohtaan. Lapsiakaan ei ole uskallettu kehua onnistumisesta, sillä liian kehumisen on pelätty johtavan harhaisiin kuvitelmiin itsestä ja vääristyneeseen ylpistymiseen. Samaan aikaan äitien ja isien sydämet ovat kuitenkin riemuinneet. Iloista mieltä on täytynyt peitellä vakaviin kasvoihin. Vanhoissa valokuviissa ei hymyilty. Hyvässä tarkoituksessa monet vanhemmat saattoivat kasvattaa lapsiaan kovalla kädellä viitaten Raamatun sananlaskuihin *"kuka vitsaa säästää, se vihaa lastaan"* tai *"kuka kuritta kasvaa se kunniatta kuolee"*. Kulttuurissamme on ollut pelolla ja häpeällä kasvattamista. Kuritusväkivaltaa kodeissa ja entisajan kouluissa on perusteltu rakkaudella. Sitä ovat kokeneet myös monet entisaikojen herännäiskodeissa varttuneet. Joidenkin mieliin ne ovat jättäneet kipeät jäljet ja vammat. Toiset ovat kokeneet sen tarpeelliseksi ja selvinneet. Paljon on tarvittu myös anteeksiantoa.

Toivon, että tänään yhteiskunnassa, kirkossa ja herännäisyydessä moni asia olisi toisin. Yhteiskunta suojelee jäseniään, erityisesti heikoimmassa asemassa olevia, säätämällä lakeja ja valvomalla niitä. Sen toimintatapoihin kuuluu käydä jatkuvasti rajankäyntiä ja siirtää tarvittaessa rajoja. Perheet ja lapset ovat meidän yhteiskunnassamme erityisessä lain suojeluksessa. Siksi laki kieltää kasvattamista väkivallalla. Kaikenlaiseen väkivaltaan puututaan. Lakeja muuttamalla on siirretty rajoja, jotta erilaisille perheille olisi tilaa ja turvaa elää arvokasta elämää. Näin on hyvä ja suunta oikea. Silti yhteiskunta ei ole valmis, korjattavaa ja protestien aiheita riittää. Laista tai lainsaarnasta ei ole pulaa.

Kohdistuuko protesti rakkaaseen kirkkoomme, ja jos, niin mihin siellä? Me, tämän ajan heikot ja väsyneet vaeltajat haavoinemme, etsimme turvallista tilaa elämän tuulissa ja tuiskussa. Etsimme sitä myös kirkostamme, sen vapauttavasta evankeliumista ja armon sakramenteista. Eikö kirkon pitäisi olla paikka, jossa meidän ei tarvitse pelätä toisiamme eikä esittää parempaa kuin olemme? Mieleemme alkavat protestoida silloin, kun kohtaamme ihmisten torjuntaa, jakamista oikeisiin ja väärin tai jättämistä siunauksen ulkopuolelle.

Turvallinen tila lienee ollut mielessä virsirunoilija Paul Gerhardilla, jonka virrestä näiden herättäjäjuhlien tunnus "armossa avarassa" on otettu. Näin hän sanoittaa pyyntöään: *"Herätä minut valvomaan ja*

HERÄTTÄJÄ-
YHDISTYS

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS
PL 21, 62101 LAPUA
Puh. (06) 433 5700
www.h-y.fi
www.herattajajuhlat.fi

ARMOSSA AVARASSA

HERÄTTÄJÄJUHLAT
NIVALASSA 5.-7.7.2019

palvelemaan muita, kuulemaan hiljaa, puoltamaan sairaita, kiusatuista. Tahtosi tietä kysymään opeta maailmassa, vaativassa, sinussa pysymään, armossa avarassa.”

Tuossa virren säkeessä pyydetään herätystä. Virren tekijä ei pyydä Jumalalta herätystä muille, vaan ainoastaan omalle sielulle. Hän pyytää, että heräisi palvelemaan, herkempiä korvia kuulemaan muita, kyselemään enemmän Jumalan tahtoa kuin tietämään ja vastaamaan. Hän pyytää herätystä itselleen, että saisi rohkeuden puhua ja toimia heikkojen, kiusattujen ja sairaiden puolesta. Hän näkee ja kokee, että maailmaa on vaativa ja ahdistavakin. Laki ei sittenkään tarjoa riittävää suojaa, vaan tarvitaan enemmän rakkautta ja armoa. Lopuksi virsi pyytää saada pysyä Kristuksessa, hänen armossaan avarassa.

Me paalutamme rajoja, kuvittelemme itsemme rajan paremmalle puolelle. Jumalan armo on suurempaa. Se ylittää yli kaikkien rajojen. Tällaista herätystä ja henkeä mekin olemme täällä Nivalassa itsellemme pyytämässä. Jumalan armo Kristuksessa meitä kohtaan on pelkkä lahja. Se on avara.

Rakkaat ystävät, hyvä juhlaväki. Pellot eivät ole syntyneet tänne itsestään. Ne on raivattu. Niitä on hoidettu. Silloin kun Rauhalat ja Niskaset ja monet muut raivasivat, tarvittiin kovaa työtä kylvämään ja korjaamaan. Mutta tarvittiin myös herkkää sydäntä ja avointa mieltä. Tänäpäin on meidän vuoromme viljellä ja varjella, istuttaa ja korjata. Vaikka rajat siirtyvät ja maailma muuttuu, Jumalan armo pysyy ja kantaa. Kristus rohkaisee meitäkin: ”Älä pelkää, ole rohkealla mielellä, minä olen teidän kanssanne.”